

Fem för Sverige nya parasitflugor

CHRISTER BERGSTRÖM

Bergström, C.: Fem för Sverige nya parasitflugor. [Five species of Tachinidae (Diptera) new to Sweden.] – Ent. Tidskr. 107: 167–168. Umeå, Sweden 1986. ISSN 0013–886x.

Chaetoptilia puella Rondani, *Vibrissina turrita* Meigen, *Paratryphera bisetosa* Brauer & Bergenstamm, *Drino galii* Brauer & Bergenstamm and *Goniocera schistacea* Brauer & Bergenstamm are reported from Sweden for the first time.

C. Bergström, Reykjaviksgatan 126, S-75263 Uppsala, Sweden.

Chaetoptilia puella Rondani. Denna sällsynta parasitfluga uppges inte från Norden av Herting (1984). Den är tidigare känd från Schweiz, Italien, Östtyskland, Ungern och SV Sibirien (Novosibirsk). En hane hävdades utanför Uppsala, i skogsområdet vid Forsbacka, på blad av sälg (*Salix caprea*) 8.vii. 1984. Detta det första nordiska exemplaret är ovanligt stort (6 mm). Mesnil (1944 ff.) anger kroppslängden till 3–3,5 mm. Benno Herting, Stuttgart, som hjälpt mig bestämma denna fluga säger att Uppsala-exemplaret inte uppvisar några signifikanta skillnader vid en jämförelse med schweiziska exemplar från Tessin. Arten kan lätt bestämmas med hjälp av Stein (1924), men det kan vara svårt att utföra bestämningen med hjälp av Mesnil (1944 ff.) En kort beskrivning kan därför vara på sin plats. Kroppsfärg svart med svagt utvecklad brun pudring. Thorax med 2+4 dorsocentralborst. Huvudet har hos ♂♂ en karaktäristisk utformning (Fig. 1). Pannan är ofta smalare än palperna som är ljusbruna. Som värd uppges skalbaggen *Byctiscus betulae* (L.) (Attelabidae) (Herting 1960).

Vibrissina turrita Meigen. En art med vid utbredning i den palearktiska regionen och därför inte något förvånande fynd. I Europa tidigare känd norrut till Nordtyskland, N Polen och Leninograd, i övrigt från Transkaukasien, Korea och Japan (Herting 1984). En hona av denna art infångades utanför Uppsala, i skogsområdet Nästen vid kanten av en liten inäga 4.viii. 1985. Honorna inom släktet *Vibrissina* Rond. kännetecknas av en nälförmad ovipositor. Detta mycket iögonfallande äggläggningrör finns även hos 2 andra svenska

arter: *Blondelia nigripes* Fallén och *Compsilura concinnata* Meigen. Som värdar uppges (Herting 1960) bland andra ett antal *Arge*-arter (Hym., Argidae). Bestämningen av denna och de 2 följande arterna har kontrollerats av Benno Herting.

Paratryphera bisetosa Brauer & Bergenstamm. Ett smått sensationellt fynd då denna sällsynta art tidigare ansetts tillhöra en sydligare, mer värmekrävande insektfauna. Arten är i Europa tidigare känd från Österrike, Spanien, S Frankrike, Italien, Schweiz och Ukraina, och är i övrigt känd endast från Japan. En hona infångades i VR: Kristinehamn, Stensta på blad av en ung björk 14. vii. 1985. Arten är den andra representanten i Norden för tribus Ethillini. Den kan liksom den nyligen rapporterade *Paratryphera barbatula* Rond. (Hedström 1985) lätt identifieras om man inte förbiser de säreget kupade thorakalfjällen. De 2 nordiska arterna av detta släkte kan bestämmas med hjälp av Mesnil (1965: 62). Som värd uppges mätaren *Geometra vernaria* Hb. (Herting 1960).

Drino galii Brauer & Bergenstamm. Inte heller denna art har tidigare uppgivits från Norden. Herting (1984) uppger arten från Österrike, Tyskland, Schweiz, Slovakien, Ungern, Turkiet, S Sibirien och Mongoliet. Arten är närmast besläktad med *Drino vicina* Zett. men kan lätt skiljas från denna genom en mera utbredd bepudring på abdomen och en bredare panna (Herting 1961). Vid genomgång av en liten samling (leg. Anders Nilsson, Uppsala) fann jag en hona från Gotland, Buttle. Exemplaret var infångat på spenört (*Laserpitium latifolium*) 5.vii. 1979. Denna parasitfluga har rap-

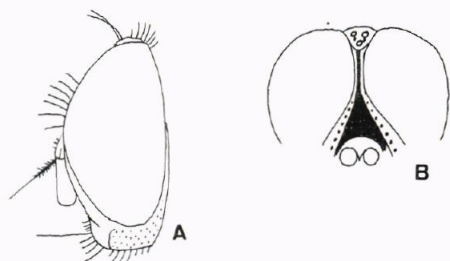

Fig. 1. *Chaetoptilia puella* Rond., ♂. – A. Huvud i profil. – B. Panna. Observera pannborstens placering i pannans främre hälft och den baktill kraftigt avsmalnande pannstrimman.

A. Head, lateral aspect. – B. Frons. The frontal setae are restricted to the anterior half and the frontal stripe is strongly tapering in the posterior half.

porterats som parasit på *Deilephila galii* och *D. euporbiae* (Lep.: Sphingidae).

Goniocera schistacea Brauer & Bergenstamm. Släktet som förekommer endast i Europa omfattar 3 mycket sällsynta arter, varav 2 påträffats i Norden. *G. schistacea* är tidigare känd norrut till

mellersta Frankrike och Danmark. En hane (leg. A. Nilsson) infångades på Öland, Torslunda sn., Skogsby 22.v. 1978. Exemplet togs på måbär (*Ribes alpinum*). Även den andra svenska arten, *Goniocera versicolor* Fall., har nyligen rapporterats från Öland (Hedström 1985). Som värd uppges *Malacosoma castrensis* L. (Lep.: Lasiocampidae) (Herting 1960).

Litteratur

- Hedström, L. 1985. Svenska insektsfynd – rapport 1. – Ent. Tidskr. 106: 147–153.
- Herting, B. 1960. Biologie der westpaläarktischen Raupenfliegen (Dipt., Tachinidae). – Monogr. angew. Ent. 16: 1–188.
- Herting, B. 1961. Beiträge zur Kenntnis der europäischen Raupenfliegen (Dipt., Tachinidae). III–VI. – Stuttg. Beitr. Naturk. 65: 1–12.
- Herting, B. 1984. Catalogue of Palearctic Tachinidae (Diptera). – Stuttg. Beitr. Naturk. 369: 1–228.
- Mesnil, L. P. 1944–1975. Larvaevorinae – In: Lindner, E. (ed.), Die Fliegen der Palaearktischen Region 10 (64g), 1–1435.
- Stein, P. 1924. Die verbreitetsten Tachiniden Mitteleuropas nach ihren Gattungen und Arten. – Arch. Naturgesch. 90 (A) (6): 1–271.

Lokalföreningarnas adresser och kontaktpersoner

I häfte 1–2 1986 återfinns en mer omfattande sammanställning, som bl a redogör för styrelsernas sammansättning och föreningarnas verksamhet.

Entomologiska föreningen i Dalarna, c/o Björn Cederberg, Kristinebergsg. 5 E, 79200 Mora. Tel. 0250/16918. Postgiro 24429-3. Medlemsavgift 30 kr, skolungd. 10 kr, familjemedl. 10 kr/år.

Entomologiska föreningen i Stockholm, Naturhistoriska riksmuseet, Sektionen för entomologi, Box 50007, 10405 Stockholm. Tel. 08/150240 (Lars-Åke Janzon, Bert Gustafsson). Postgiro 54213-4. Medlemsavgift 10 kr/år.

Entomologiska föreningen i Uppland, Entomologiska avdelningen, Box 561, 75122 Uppsala. Tel. 018/182500 (Sten Jonsson, Lars Hedström). Postgiro 840514-4. Medlemsavgift 20 kr, skolungd. 10 kr/år.

Entomologiska sällskapet i Lund, Zoologiska Institutionen, Helgonav. 3, 22362 Lund. Tel. 046/109333 (Olle Hammarstedt), 109582 (Per Douwes). Postgiro 99339-4. Medlemsavgift 15 kr/år.

Föreningen Sörmlandsentomologerna, c/o Ingegar Struwe, Månsbov. 1 B, 63347 Eskilstuna. Tel. 016/114789. Postgiro 4953421-7. Medlemsavgift 30 kr/år.

Nerikes Entomologiska Sällskap, c/o Kenneth Blom, Trädgårdsg. 19, 70212 Örebro. Tel. 019/106491. Postgiro 269706-8. Medlemsavgift 25 kr, skolungd. 15 kr/år.

Norrlands Entomologiska Förening, Box 2083, 90002 Umeå. Tel. 090/187789 (Ola Nilsson). Postgiro 465288-9. Medlemsavgift 35 kr, skolungd. 15 kr/år.

Västsvenska entomologklubben, Naturhistoriska museet, Box 7283, 40235 Göteborg. Tel. 031/145609 (Torkel Hagström, Göran Andersson). Postgiro 724778-6. Medlemsavgift 20 kr, familjemedl. 5 kr/år.

Östergötlands Entomologiska Förening, c/o Ulf Karlström, Klingagatan 1, 2 tr, 60364 Norrköping. Tel. 011/127312. Postgiro 4963459-5. Medlemsavgift 15 kr/år.